

Illustration by deviantart.com

THE LAST SAMURAI

โดย พ.อ.ดร.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ

การดูถูกความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบัน ได้เคยเกิดขึ้นมาแล้ว และไม่น่าเชื่อเลยว่าการคาดการณ์ขีดความสามารถทางเทคโนโลยีที่ผิดพลาดก็ได้เคยเกิดขึ้นกับผู้นำด้านเทคโนโลยีอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น

“There is no reason for any individual to have a computer in his home.”

Ken Olsen, 1977

“I think there is a world market for may be five computers.”

Thomas Watson, President of IBM, 1943

อย่างไรก็ตาม การคาดการณ์ที่คาดไม่ถึงกำลังจะเกิดขึ้นต่อไปในทศวรรษที่จะถึง ทั้งนี้เพราะความรู้ที่ไม่ลึกซึ้งพอทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งอาจจะทำให้บางประเทศตกอยู่ในห้วงเวลาที่อันตรายและเสี่ยงต่อการตกอันดับอย่างรวดเร็วในด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน ที่เกิดจากการวางกับดักตัวเองอย่างสมบูรณ์แบบ โดยเกิดจากผู้ร่างกฎหมายและการกำกับดูแลที่ถูกปกคลุมด้วยหมอกควัน จนมองไม่เห็นเส้นทางเดินข้างหน้า

ปรากฏการณ์การเคลื่อนตัวของโลกเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 เป็นไปอย่างน่าตื่นเต้นและเร้าใจเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านระลอกแรกที่ส่งผลให้อุตสาหกรรมสื่อและบันเทิงถูกพลิกผันอย่างรุนแรงทั่วโลกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2010 ที่มีการวางระบบ 4G อย่างกว้างขวางทั่วโลก จนส่งผลให้เกิดการล่มสลายของอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์, โทรทัศน์ และฟิล์มในประเทศสหรัฐอเมริกา และในยุโรปในช่วงปี 2014 และส่งผลไปทั่วโลกอย่างต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้ และเป็นที่ยืนยันจากนักอนาคตศาสตร์และนักวิทยาศาสตร์ว่า รูปแบบของสื่อและอาชีพ ในอุตสาหกรรมสื่อและบันเทิงจะเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงภายใน 5 ปีนับจากนี้

การเคลื่อนตัวระลอกต่อไปคือ การพลิกผันในอุตสาหกรรมการเงินการธนาคาร จากผลกระทบทางเทคโนโลยี 5G, Blockchain และ AI ที่สามารถทำให้ผู้คนทั่วไปสามารถทำธุรกรรมได้อย่าง realtime และ peer-to-peer บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพราะมีความชัดเจนแล้วว่าภายในปี 2020 โทรศัพท์ 5G smartphone จะติดตั้งซอฟต์แวร์ Blockchain, AI และมีปริมาณความจุข้อมูล (Data Storage) ที่ธนาคารเคยสามารถทำได้ทั้งหมดบรรจุอยู่บน smartphone ทุกเครื่อง จนทำให้ผู้คนทั่วโลกกว่า 5 พันล้านคน (จากประชากรโลก 7.6 พันล้านคน) สามารถทำธุรกรรมระหว่างประเทศและลงทุนในทุกรูปแบบ peer-to-peer ข้ามหัวสถาบันทางการเงินและธนาคารในประเทศต่างๆ ได้อย่างน่าตกใจ คล้ายๆ กับปรากฏการณ์ที่ผู้คนทั่วโลกสามารถใช้แอปพลิเคชันบน social media ในการโทรศัพท์ระหว่างประเทศข้ามหัว Telecom operators ด้วยราคาค่าบริการที่ถูกมากหรือเข้าใกล้ศูนย์รวมทั้งการแพร่ภาพ (Broadcasting) ที่ไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตหรือต้องมีช่องโทรทัศน์เลยแม้แต่หน่วยเดียว จนส่งผลให้อุตสาหกรรมโทรคมนาคมและสื่อเกิดความระส่ำระสายไปทั่วโลกมาตั้งแต่มีการใช้ระบบ 4G ในปี 2010 มาแล้ว

ประเด็นคือ ผู้นำและผู้บริหารระดับสูงของอุตสาหกรรมสื่อและโทรคมนาคม กำลังใช้วิธีการและประสบการณ์ในอดีตมาเพื่อการวางแผนต่อสู้การพลิกผัน อุตสาหกรรมที่กำลังเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกวินาที ซึ่งถือว่าพวกเขา กำลังนำพองค์กรเข้าสู่พื้นที่สังหาร (The Killing Fields) ด้วยการที่ถูกผู้บริโภคที่ช่วยกันระดมผลิตสื่อ ในปริมาณมหาศาลจนคาดไม่ถึงว่าพลังอำนาจของผู้บริโภคจะสามารถโค่นบัลลังก์ที่พวกเขายึดครองมาอย่างยาวนานได้ในที่สุด ด้วยการยื่นงขององค์กรกำกับดูแลด้านสื่อและโทรคมนาคมที่มีอำนาจตามกฎหมายที่โบราณที่ไม่ได้เขียนอำนาจหน้าที่ที่จะสามารถกำกับดูแลโลกใหม่ได้ต่อไป

อย่างไรก็ตามมีความชัดเจนแล้วว่าเทคโนโลยี 5G กำลังเข้ามามีอิทธิพลอย่างยิ่งในการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ โดย 5G ได้ถูกกำหนดมาตรฐานให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลการเคลื่อนที่, การวิเคราะห์ และการทำธุรกรรมต่างๆ ด้วยการให้ผู้บริโภคสามารถกำหนดและมีพลังอำนาจมากขึ้น เช่น การทำ smart contract และ payment ในระบบแลกเปลี่ยนพลังงานไฟฟ้า รวมทั้งการส่งผ่านข้อมูลวิเคราะห์ตำแหน่งของยานยนต์ไฟฟ้า (EV) จนทำให้อุตสาหกรรมยานยนต์จะกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ชาญฉลาดยิ่ง ไม่เพียงเท่านั้น ระบบ 5G ยังทำให้ผู้คนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารในรูปแบบใหม่ โดยไม่ต้องผ่านตัวกลางและมีการตอบสนองแบบ realtime ทั้งในการแพร่ภาพและเสียง (Broadcasting) และเชื่อมโยงควบคุมการใช้พลังงานของอุปกรณ์ต่างๆ รวมไปถึง Drone และอุปกรณ์ทุกชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

5G จะมีการฝังเทคโนโลยีที่ทันสมัยเกือบทุกชนิดที่มีอยู่บนโลก เช่น Blockchain, Data Analytics, IoT, AI อย่างเต็มรูปแบบ จนส่งผลให้การกำกับดูแลในทุกอุตสาหกรรมต้องคิดใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกกฎหมายจากฝ่ายนิติบัญญัติจะเริ่มไม่ใช่ว่าเป็นผล ส่วนในฟากฝั่งองค์กรเอกชน จะต้องมีการปรับโครงสร้างคณะกรรมการระดับสูงทั้งคณะกรรมการบอร์ดและคณะผู้บริหารของบริษัทเพื่อการเปลี่ยน mindset ใหม่ทั้งหมด โดยจะต้องเปลี่ยนตัวบุคคลให้สอดคล้องกับความรู้ในเชิงลึกเกี่ยวกับเทคโนโลยีในยุคอุตสาหกรรม 4.0 อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้อย่างเร่งด่วน

อีก 3-5 ปีข้างหน้าความขัดแย้งและข้อโต้แย้งในอุตสาหกรรมการเงินการธนาคารจะเริ่มชัดเจนขึ้นเพราะความพยายามที่จะต้านทานพลังของผู้บริโภคทั่วโลกที่กำลังลากสถาบันทางการเงินและธนาคารเข้าสู่พื้นที่สังหารจะมีความชัดเจนบนมาตรฐาน 5G ที่มีการกำหนดให้ผู้บริโภคที่ใช้งาน 5G smartphone สามารถ bypass การให้บริการของสถาบันทางการเงินด้วยการฝังเทคโนโลยี Blockchain และ AI เพื่อทำให้เกิดการทำธุรกรรมทางการเงินและการลงทุนแบบ realtime, peer-to-peer ด้วยการวิเคราะห์ credit scoring ส่วนบุคคลได้อย่างชาญฉลาดยิ่ง จนทำให้โทรศัพท์สามารถทำงานเสมือนเป็นธนาคารจนอาจทำให้องค์กรกำกับดูแลด้านการเงินการธนาคารและการลงทุนต้องยั้งงและทำอะไรไม่ถูก เพราะผู้บริโภคทุกคนจะรวมหัวกันสร้างกระบวนการใหม่ทางการเงินและการลงทุนร่วมกันทั่วโลก การออกกฎหมายและประกาศบังคับต่างๆ ที่ออกมาจากฝ่ายนิติบัญญัติและองค์กรกำกับดูแลในโลกเก่าอาจจะ เป็นเพียงเศษกระดาษที่เป็นตัวอักษรที่ไร้ผลไปโดยปริยาย หากพวกเขาไม่เข้าใจบริบทของเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภค

แน่นอน...อนาคตเป็นสิ่งที่เชื่อได้ยาก ในโลกแห่งการก้าวกระโดดของเทคโนโลยีที่กำลังเคลื่อนตัวด้วยอัตราเร่งทุกวินาทีตามทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ (ไม่ใช่การคาดการณ์ด้วยจินตนาการ) จนทำให้ผู้นำและผู้บริหารที่ไม่มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ตกอยู่ในโลกแห่ง “ทวิภพ” ที่จมปลักอยู่กับความรู้ในอดีตที่พวกเขาคิดว่าความรู้นั้นสามารถใช้ได้ต่อไปในอนาคต ซึ่งความจริงแล้วพวกเขา กำลังถูก “ปฏิวัติเงียบ (Quiet revolution)” จากคนรุ่นใหม่ทั่วโลกที่มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และมีความสามารถสร้างโปรแกรมซอฟต์แวร์ให้อินเทอร์เน็ตทำงานได้แบบอัตโนมัติจนซอฟต์แวร์ดังกล่าวเข้ามาแทนกระบวนการโบราณได้ทั้งหมด ในที่สุด

ความรู้และความเข้าใจวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในยุคอุตสาหกรรม 4.0 นั้น เป็นเรื่องที่ลึกซึ้ง ทั้งนี้เนื่องจากมันไม่สามารถเข้าใจได้ด้วยความรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์ทั่วไปที่ทุกคนผ่านมาในระบบการศึกษาเดิมๆ ซึ่งการมองการเปลี่ยนแปลงที่เคลื่อนตัวอย่างแปลกประหลาดที่มีความสลับซับซ้อนด้วยการใช้ความรู้ด้านทฤษฎีการเข้ารหัส (Coding theory Cryptography), ทฤษฎีข้อมูลข่าวสาร (Information theory) ไปจนถึงปัญญาประดิษฐ์ (AI) จึงเป็นหัวใจที่สำคัญในยุคต่อจากนี้

จนทำให้คำว่า “Knowledge-based society” ถูกพิสูจน์ว่าเป็นจริงที่ประเทศที่ต้องการเป็นประเทศชั้นนำต้องเข้าใจการเปลี่ยนผ่านครั้งนี้อย่างลึกซึ้งที่ไม่ใช่การเข้าใจเพียงผิวเผินด้วยการใช้ Keyword สวยๆ มากำหนดนโยบายเท่านั้น

ในอุตสาหกรรม 4.0 ที่คาดว่าเทคโนโลยีจะก้าวหน้าไปจนทำให้เกิดการเปลี่ยนผ่านที่สมบูรณ์ในช่วงปี 2030 ที่ระบบเศรษฐกิจโลกจะอยู่บนการขับเคลื่อนของเทคโนโลยีที่ชาญฉลาดยิ่งเนื่องจากอุตสาหกรรมถึงจุดร่วมกัน (Tipping point) ที่การพัฒนาเทคโนโลยี 5G, Blockchain, AI และ Photovoltaic มาพบกันในช่วงที่มันฉลาดพร้อมกันและร่วมกันจับมืออย่างแนบแน่น จนทำให้ระบบเศรษฐกิจทั่วโลกวิ่งเข้าสู่ Distributed & Decentralized & Autonomous โดยผู้บริโภคจะเป็นผู้ที่เข้ามาเปลี่ยนอุตสาหกรรมจากการปฏิบัติเชิงบของโปรแกรมเมอร์คนรุ่นใหม่ทั่วโลกที่อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้

ดังนั้น “ลายแทง” ที่จะนำประเทศฝ่าด่านไปสู่ชุมทรัพย์แห่งใหม่ไปได้คือ “การสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะที่โลกต้องการและยอมจำนนที่จะต้องเปลี่ยน” ด้วยการสร้างขีดความสามารถใหม่จากบุคลากรที่มีทักษะใหม่ที่ไม่เหมือนเดิมเช่นในอดีต

กลุ่มนักกฎหมายที่พยายามจะตรากฎหมายด้วยวิธีการของโลกเก่าจะไม่สามารถนำมาใช้กับโลกในยุคอุตสาหกรรม 4.0 ได้เลย จนภายใน 5 ปีที่จะถึงหลายประเทศจะเริ่มรู้ว่าพวกเขาต้องกลับมาซ่อมสร้างระบบกฎหมายใหม่ทั้งหมด ด้วยผู้นำและผู้บริหารยุคใหม่ที่มีความรู้ที่ลึกซึ้งทางเทคโนโลยี ซึ่งเราจะไม่สามารถใช้กลุ่มคนที่มีเพียงชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากสังคมหรือด้วยวิธีการเชิญผู้มีความรู้จริงมาเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น

องค์กรต่างๆ จะไม่สามารถใช้การตัดสินใจของคณะกรรมการที่ไม่มีความรู้ที่ลึกซึ้งด้านเทคโนโลยีได้อีกต่อไป เพราะหากคณะกรรมการเพียงแต่เรียกผู้เชี่ยวชาญมาให้ข้อมูลโดยที่พวกเขาไม่มีความรู้ในสิ่งนั้นเลยแม้แต่คนเดียวผลลัพธ์ที่ได้คือการตัดสินใจด้วยดุลยพินิจเท่านั้น ซึ่งแท้ที่จริงแล้ว การตัดสินใจในโลกแห่งเทคโนโลยีคือการใช้ความรู้ที่เป็น Fact เท่านั้น ทั้งนี้เพราะโลกที่เริ่มมีความสมบูรณ์ด้านข้อมูลข่าวสารนั้น ต้องการผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางเทคโนโลยีเป็นผู้ตัดสินใจนั่นเอง

การลากอุตสาหกรรมดั้งเดิมไปสู่พื้นที่สังหาร กำลังเกิดขึ้นทุกวินาทีในทั่วทุกมุมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมสื่อ, โทรคมนาคม, การเงินการธนาคาร, การคมนาคม, การขนส่ง, พลังงาน และการศึกษา จะเปลี่ยนไปอย่างน่าตื่นเต้นและเร้าใจอย่างยิ่งนับจากนี้ไป และเราจะได้เห็นปรากฏการณ์ “The Last Samurai” ที่อุตสาหกรรมดั้งเดิมที่มีเพียงหอกและดาบ วิ่งเข้าต่อสู้ฝ่าท่ากระสุนจากอาวุธปืนที่ทันสมัยจนค่อยๆ ล้มตายจากไป

แต่ท่านจะไม่ใช้ “The Last Samurai” หากท่านไหวตัวทันและยอมรับการเปลี่ยนแปลง...ขอให้ให้ท่านโชคดี

พ.อ.ดร.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ
กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ประวัติ: <http://www.xn--42cf0a8cxa3ai5ple.com/?p=165>
7 มีนาคม 2561
www.เศรษฐพงศ์.com